

Αθήνα, 19 Ιουλίου 2022

Ερώτηση

Προς Υπουργό Εσωτερικών, Πολιτισμού & Αθλητισμού, Υποδομών & Μεταφορών και Ανάπτυξης

Θέμα: Εμπορευματοποίηση του Αρχαιολογικού Άλσους της Ακαδημίας Πλάτωνος

Στις 31 Μαΐου 2021 υπογράφηκε η «Προγραμματική σύμβαση πολιτισμικής ανάπτυξης - Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου της Ακαδημίας Πλάτωνος» μεταξύ του υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού, Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Αθηναίων. Αυτή, σύμφωνα με το Δ.Τ. της «Ανάπλαση Αθήνας ΑΕ», αφορά στη προστασία, την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου και των μνημείων καθώς και του φυσικού περιβάλλοντος και τοπίου της Ακαδημίας Πλάτωνος και την προκήρυξη του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού για την εκπόνηση της μελέτης με στόχο την κατασκευή του Αρχαιολογικού Μουσείου Αθηνών.

Στο σημερινό τόπο του Αρχαιολογικού Άλσους, τον οποίο εποφθαλμιά να ‘αναπλάσει’ η προαναφερθείσα Προγραμματική Σύμβαση, ιδρύθηκε το 387 π.Χ. από τον Πλάτωνα η φιλοσοφική του σχολή, που ονομάστηκε εκ του τόπου Ακαδημία στην οποία συγκεντρώθηκαν γύρω και δίπλα του κάποια από τα πολύ ισχυρά πνεύματα της εποχής. Η Ακαδημία Πλάτωνος θεωρείται ως το πρώτο πανεπιστήμιο της αρχαιότητας ή και της ανθρωπότητας, γιατί εκεί πράγματι παράγονταν γνώση, εκεί μορφώνονταν συστηματικά ο νέος φιλόσοφος ή εν γένει ο επιστήμονας.

Σήμερα, ο χώρος της πρώην Ακαδημίας του Πλάτωνα είναι δυστυχώς αρχαιολογικά μη αξιοποιημένος, ενώ επαπειλούνται πλέον οι όποιες ανασκαφές με επιχωματώσεις. Η έκταση αυτή των 140 και πλέον στρεμμάτων αποτελεί κυρίως δημόσιο χώρο πρασίνου και αναψυχής -πηγή φυσικής και κοινωνικής αναζωογόνησης των πολυπληθών επισκεπτών/τριών του –την οποία οι κάτοικοι ζητούν να αναβαθμιστεί και να επεκταθεί.

Ωστόσο, ο Δήμος Αθηναίων προχωρά με συνοπτικές διαδικασίες στην εμπορευματοποίηση του χώρου ως καθαρά ‘τουριστικού προϊόντος’ και την αναδιαμόρφωση εκ βάθρων της φυσιογνωμίας και χρήσης του Άλσους της Ακαδημίας Πλάτωνος. Η προαναφερόμενη Προγραμματική σύμβαση δεν εγκρίθηκε ποτέ από το Δημοτικό συμβούλιο, απλώς έγινε ενημέρωση από τη Δημοτική αρχή Μπακογιάννη στις 26 Απριλίου 2021, χωρίς να έχει προ-εγκριθεί από το ΥΠΠΟΑ. Επιπλέον, στις 27 Απριλίου 2021 η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου ενέκρινε τη Προγραμματική σύμβαση μαζί με το κοστολόγιο των εργασιών. Μετά από διόρθωση ποσών από το ΥΠΠΟΑ εγκρίνεται στις 4 Οκτωβρίου 2021 η απόφαση της 2ης Οικονομικής Επιτροπής στην οποία κοστολογείται και η κοπή-εκρίζωση-μεταφορά 580 δέντρων από τους χώρους του Γυμνασίου-Παλαιστρας και του Περιστευλίου. Με ανάλογη απόφαση της Περιφέρειας Αττικής (18 Μαΐου 2021) εγκρίνεται η Προγραμματική καθώς και η κοστολόγηση της κοπής της δέντρων.

Το Δημοτικό συμβούλιο της 16ης Μαΐου ενέκρινε την αρχιτεκτονική μελέτη έργων του δήμου στο αρχαιολογικό άλσος της Ακαδημίας Πλάτωνος με δωρεά του Ιδρύματος Λεβέντη –το οποίο είχε πριν λίγες μέρες «υιοθετήσει» το Αρχαιολογικό Άλσος- για να προχωρήσει χωρίς “θεσμικά εμπόδια” τα έργα. Η Δημοτική αρχή ανέθεσε σε ένα ίδρυμα την «υιοθεσία» ενός αρχαιολογικού χώρου παγκόσμιας εμβέλειας, παραβιάζοντας τις αρχές του αρχαιολογικού νόμου 3028/2002 για την προστασία και τις διαδικασίες υλοποίησης των έργων. Ο αρχαιολογικός χώρος της Ακαδημίας Πλάτωνα ανήκει αποκλειστικά στην αρχαιολογική υπηρεσία. Οι εκτάσεις του Αρχαιολογικού Άλσους παραχωρήθηκαν από τον Αριστόφωνα στο ελληνικό δημόσιο και στην Ακαδημία Αθηνών με αποκλειστικό στόχο και όρο την αρχαιολογική ανασκαφή.

Χρησιμοποιώντας πάλι τη προσφιλή μέθοδο της «υιοθεσίας» από ιδιωτικά ιδρύματα και εταιρείες που έχει επινοήσει, η κυβέρνηση της ΝΔ παραδίδει τον αρχαιολογικό χώρο και παρακάμπτει τις προβλεπόμενες διαδικασίες των δημόσιων διαγωνισμών αρχιτεκτονικών μελετών και τις απαραίτητες αδειοδοτήσεις από το Δασαρχείο και της περιβαλλοντολογικής μελέτης. Θυμίζουμε τις πρόσφατες προηγούμενες «υιοθεσίες» του ΥΠΠΟΑ για το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και το Μουσείο Ενάλιων Αρχαιοτήτων στον Πειραιά.

Τα προωθούμενα έργα ωστόσο στερούνται σοβαρότητας και αξιοπιστίας. Οι πολίτες βλέποντας να μειώνεται ακόμα περισσότερο ο δημόσιος χώρος υπέρ ιδιωτικών συμφερόντων μαζί με τη Λαϊκή Συνέλευση οργανώνονται για την προστασία του και έχουν συστήσει τη «Πρωτοβουλία Αγώνα για το πάρκο Ακαδημίας Πλάτωνα». Οι κάτοικοι διαβλέπουν ότι με την υλοποίηση των προαναφερόμενων σχεδίων θα βιώσουν ριζικές αλλαγές στη περιοχή τους όπως αύξηση στα ενοίκια, πολυτελή ξενοδοχεία και «εναλλακτικά» τουριστικά καταλύματα, εξαφάνιση του πράσινου και της δυνατότητας οικειοποίησης των δημόσιων χώρων από τους ίδιους. Γιατί αφενός θα ισοπεδωθεί μεγάλο μέρος του Πράσινου Πάρκου στους χώρους της “Παλαίστρας” και του “Γυμνασίου”, αφετέρου θα «εξαφανιστούν» επιπλέον 15 στρέμματα για τη μελλοντική κατασκευή του Μουσείου της πόλης εντός του Άλσους.

Σε ψήφισμά τους αναφέρουν μεταξύ άλλων: *«Το Αρχαιολογικό Άλσος, όρος που αναφέρεται από αρχαιοτάτων χρόνων ως χώρος πράσινος και ελεύθερος στη λειτουργία της Ακαδημίας του Πλάτωνα, αντιμετωπίζεται μόνο ως ευκαιριακή συνθήκη επιχειρηματικής τουριστικής ατραξιόν και ανάπτυξης real estate, χωρίς συνολικό σχέδιο και όραμα. Διαπιστώνουμε πως θα κοπούν 580 δέντρα ζωτικής σημασίας για το πράσινο Πάρκο των 145 στρεμμάτων, θα χαθούν 30 στρέμματα για το Μουσείο της πόλεως των Αθηνών, θα εξαφανισθούν δύο γήπεδα που καλύπτουν τις ανάγκες αθλητικών σωματείων και κατοίκων, εν ονόματι ότι θα καθαριστούν και θα ενοποιηθούν με μικρές ή μεγάλες ανασκαφές οι χώροι του Γυμνασίου, της Παλαίστρας, του Περιστευλίου περίπου 70 στρεμμάτων»*. Προτείνουν *«να μη γίνει καμία κοπή δέντρου πριν από τη φύτευση νέου, να επαναχωροθετηθεί το Μουσείο της πόλης των Αθηνών στο πρώην οικόπεδο της εταιρείας Reds, που δεν έχει πλέον αρχαιότητες και γειτνιάζει με τις αποθήκες του υπουργείου Πολιτισμού, και να ενοποιηθούν οι αρχαιολογικοί χώροι με διασύνδεση με τον λόφο του Κολωνού»*.

Ερωτώνται οι κκ. υπουργοί:

1. Συμφωνείτε με την παραπάνω πρόταση; Για ποιο λόγο θα «θυσιαστούν» δυο αθλητικά γήπεδα, ποδοσφαίρου και μπάσκετ, για την κατασκευή του Μουσείου της πόλης των Αθηνών, ενώ εναλλακτικά προσφέρεται το οικόπεδο της πρώην Reds, έκτασης περίπου 60 στρεμμάτων, για το οποίο έχει εγκριθεί το κονδύλι αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης και είναι άδαιο από αρχαιότητες (έχει ήδη ανασκαφεί και τα αρχαία έχουν απομακρυνθεί);
2. Δεδομένου ότι για την περιοχή του Περιστευλίου προβλέπονται μόνο “αποχωματώσεις” και όχι ανασκαφικές εργασίες, ενώ το προσωπικό που θα διενεργήσει την “ανασκαφή” θα απαρτίζεται από 18 εργάτες και έναν αρχαιολόγο, θεωρείτε ότι μπορεί να ερευνηθεί και να αποκαλυφθεί το μνημείο;
3. Θα υπάρξει αρχαιολογική ανασκαφή στους χώρους του «Γυμνασίου» και της «Παλαιστρας», και αν ναι γιατί στη Τεχνική Έκθεση του ΥΠΠΟΑ δεν αναφέρεται κάτι σχετικό παρά μόνο μιλά για ενοποίηση του βόρειου με το νότιο αρχαιολογικό σκάμμα στο «τετράγωνο Περιστύλιο», αντιστήριξη και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου;
4. Δεδομένου ότι η ενοποίηση και περίφραξη των αρχαιολογικών σκαμμάτων θα αφαιρέσει από τη δημόσια χρήση μεγάλο τμήμα του πάρκου (περίπου 60 στρέμματα), δεσμεύεστε να απαλλοτριώσετε αντίστοιχες αν όχι μεγαλύτερες εκτάσεις για τις ανάγκες κατοίκων και επισκεπτών;
5. Έχει γίνει συγκοινωνιακή και κυκλοφοριακή μελέτη ιδιαίτερα λόγω της ανέγερσης Αρχαιολογικού Μουσείου; Θα καταργηθεί η οδός Δράκοντος; Τι θα γίνει με την οδό Μοναστηρίου στο τμήμα που χωρίζει το Περιστύλιο από το βόρειο τμήμα του πάρκου, καθώς και στο ύψος της πλατείας και του ψηφιακού μουσείου;
6. Δεδομένου ότι τμήμα της περιοχής το οποίο γειτνιάζει με το Αρχαιολογικό Άλσος δεν είναι ενταγμένο στο σχέδιο πόλης, με αδιάνοικτες οδούς, χωρίς δίκτυο συλλογής ομβρίων υδάτων, αλλά ούτε και αποχέτευσης, με παράνομες αποθέσεις μπάζων, ρυπογόνες δραστηριότητες, συνεργεία και χώρους στάθμευσης των ΚΤΕΛ, μάντρες σκραπ, αυτοκινήτων και χαρτιού, ποιες ενέργειες έχετε κάνει για την επίλυση των σοβαρότατων αυτών προβλημάτων που υποβαθμίζουν την περιοχή; Ποιες ενέργειες είναι προγραμματισμένες και με ποιο χρονοδιάγραμμα;
7. Έχετε προχωρήσει σε ενέργειες για την εξυγίανση της παλιάς ΒΙΟΠΑ της περιοχής; Αν όχι ποιό είναι το χρονοδιάγραμμα;

Οι ερωτώντες βουλευτές

**Γιάννης Βαρουφάκης
Μαρία Απατζίδα
Κρίτων Αρσένης
Κλέων Γρηγοριάδης
Γιώργος Λογιάδης
Φωτεινή Μπακαδήμα
Σοφία Σακοράφα**